

**Dohoda
mezi Československou republikou
a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení**

President Československé republiky a presidium Nejvyššího sovětu Svazu sovětských socialistických republik, vedeni přáním rozvíjet a prohlubovat přátelství a spolupráci mezi oběma státy i v oblasti sociálního zabezpečení, rozhodli se uzavřít tuto Dohodu a za tím účelem jmenovali svými zmocněnci

president Československé republiky Evžena Erbana, předsedu Státního úřadu sociálního zabezpečení,

presidium Nejvyššího sovětu Svazu sovětských socialistických republik K. I. Alexandrova, chargé d'affaires a. i. Svazu sovětských socialistických republik v Československé republice,

kteří vyměnivše si své plné moci a shledavše je v dobrém pořádku a náležité formě, shodli se na těchto ustanoveních:

**Část první
Všeobecná ustanovení**

Čl.1

1. Tato Dohoda se vztahuje na všechny druhy sociálního zabezpečení, které jsou zavedeny podle právních předpisů smluvních stran.

2. Sociálním zabezpečením se rozumějí všechny druhy materiálního zabezpečení (peněžité i věcné dávky), které poskytují občanům orgány státu, družstevní a společenské organizace Československé republiky a Svazu sovětských socialistických republik ve stáří, v případě nemoci, v mateřství, při invaliditě bez ohledu na její příčiny, rodinám při ztrátě živitele aj.

Čl.2

Občané jedné smluvní strany, kteří trvale bydlí na území druhé smluvní strany, jsou ve všech otázkách sociálního zabezpečení i pracovních vztahů postaveni plně na roveň občanům této smluvní strany, pokud tato Dohoda nestanoví jinak.

**Část druhá
Provádění sociálního zabezpečení**

Čl.3

1. Při provádění sociálního zabezpečení se použije právních předpisů smluvní strany, na jejímž území občan bydlí, pokud tato Dohoda nestanoví jinak.

2. Sociální zabezpečení provádějí příslušné orgány smluvní strany, na jejímž území bydlí občan, který uplatňuje nárok na dávku.

Čl.4

Započítávání dob zaměstnání při stanovení důchodů a jiných dávek

1. Při přiznávání důchodů a jiných dávek se plně započítává doba zaměstnání na území obou smluvních stran, včetně doby zaměstnání opravňující k přiznání důchodů za výhodnějších podmínek a ve vyšší výměře. Přitom orgány sociálního zabezpečení započítávají dobu zaměstnání, jakož i dobu jiné jemu na roveň postavené činnosti jak ve svém, tak i ve druhém státě bez ohledu na to, jaká část požadované doby zaměstnání připadá na práci v každém z těchto států.

2. Započtení doby zaměstnání, pokud jde o dobu práce v každé ze smluvních stran, se provádí podle právních předpisů té smluvní strany, na jejímž území byla vykonávána práce nebo jí na roveň postavená činnost.

Čl.5

Stanovení výdělku při přiznávání důchodů a jiných dávek

1. Občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení pracovali, vyměřují se důchody a jiné dávky z výdělku dosaženého v zaměstnání v zemi, do níž přesídlili.

2. Občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení nepracovali, vyměří se důchody a jiné dávky z průměrného měsíčního výdělku zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace ke dni přiznání důchodu nebo jiné dávky v zemi, do níž přesídlili. Stejně se postupuje při výpočtech důchodu a jiných dávek u občanů, kteří přesídlili z jedné země do druhé po přiznání důchodu nebo jiné dávky.

Přiznávání a výplata důchodů

Čl.6

Důchody přiznávají a vyplácejí orgány sociálního zabezpečení té smluvní strany, na jejímž území občané, kteří mají nárok na důchod, trvale bydlí ke dni podání žádosti o důchod; důchody se přiznávají za podmínek a ve výši stanovené právními předpisy této smluvní strany.

Čl.7

1. Přesídlí-li důchodce z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, zastaví orgán sociálního zabezpečení, který vyplácí důchod, výplatu důchodu od prvního dne měsíce následujícího po přesídlení.

2. Orgán sociálního zabezpečení smluvní strany, na jejíž území důchodce přesídlí, poskytne důchodci po jeho přesídlení důchod podle právních předpisů této smluvní strany. Nárok na důchod se nebude v takovém případě přezkoumávat, jestliže podle

právních předpisů této smluvní strany je zaveden důchod téhož druhu. Starobní důchod se poskytne za podmínky dosažení věku potřebného pro výplatu tohoto důchodu podle právních předpisů smluvní strany, na jejíž území důchodce přesídlil.

3. Vráti-li se přesídlivší důchodce na území smluvní strany, kde původně bydlil, obnoví orgán sociálního zabezpečení této smluvní strany od prvního dne měsíce následujícího po jeho návratu výplatu důchodu zastavenou podle ustanovení odstavce 1 tohoto článku.

Čl.8

Dávky při dočasné pracovní neschopnosti a jiné dávky

1. Dávky při dočasné pracovní neschopnosti, dávky na výživu a výchovu dětí, v mateřství, při narození dítěte přiznávají a vyplácejí příslušné orgány smluvní strany, na jejímž území občan trvale bydlí, a to podle právních předpisů této smluvní strany. Přitom dávky na výchovu a výživu dětí přiznávají a vyplácejí příslušné orgány smluvní strany, na jejímž území děti trvale bydlí.

2. Přesídlí-li občan pobírající dávku z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, zastaví se výplata dávky ke dni přesídlení. Příslušné orgány smluvní strany, na jejíž území občan přesídlil, přiznají v tomto případě dávku podle právních předpisů svého státu.

Čl.9

Poskytování zdravotní péče

1. Občanům jedné smluvní strany zdržujícím se na území druhé smluvní strany bude zdravotní péče poskytována za podmínek platných pro vlastní občany.

2. Podmínky pro vyslání občanů jedné smluvní strany na léčení ve zdravotnických zařízeních druhé smluvní strany upravují se zvláštními dohodami.

Čl.10

Sociální zabezpečení některých skupin pracovníků

1. Sociální zabezpečení pracovníků diplomatických, konzulárních a obchodních zastupitelstev a jiných úřadů jednoho státu, které mají své sídlo v druhém státě, se provádí podle právních předpisů vysílajícího státu, jsou-li tito pracovníci občany tohoto státu. Totéž platí pro provádění sociálního zabezpečení osob zaměstnaných u pracovníků jmenovaných úřadů, které jsou občany vysílajícího státu.

2. Sociální zabezpečení

a) pracovníků podniků dopravy pozemní, letecké, jakož i vnitrozemní a námořní plavby jednoho státu, kteří jsou vysíláni k přechodnému nebo trvalému výkonu zaměstnání na území druhého státu (na přípojných tratích, průběžných tratích, pohraničních nebo přechodových stanicích, v přístavech, na plavidlech, na letištích apod.),

b) pracovníků jiných podniků jednoho státu vyslaných k přechodnému výkonu zaměstnání na území druhého státu, bude se provádět podle právních předpisů toho státu, v němž má sídlo správa podniku.

3. Pro poskytování zdravotní péče osobám uvedeným v odstavcích 1 a 2 tohoto článku platí ustanovení článku 9 této Dohody.

4. V případech uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku poskytují dávky sociálního zabezpečení příslušné orgány vysílajícího státu.

Čl.11

Jiné formy sociálního zabezpečení

1. Občanům jedné smluvní strany, bydlícím trvale na území druhé smluvní strany, poskytnou příslušné orgány této smluvní strany nezbytnou pomoc a péči, budou-li ji potřebovat, a to za takových podmínek jako svým vlastním občanům.

2. Pomoc a péči lze poskytovat ve formě hmotné pomoci, peněžité pomoci, umístění v domovech pro staré a invalidní občany apod. V nutných případech lze poskytovat více druhů pomoci a péče současně.

Čl.12

Náklady spojené s prováděním sociálního zabezpečení

Všechny náklady spojené s prováděním sociálního zabezpečení podle této Dohody nese smluvní strana poskytující zabezpečení, přičemž vzájemné vyúčtování mezi smluvními stranami se neprovádí.

Čl.13

Spolupráce orgánů sociálního zabezpečení

1. Orgány sociálního zabezpečení, soudy a jiné úřady jedné smluvní strany zúčastněné na provádění sociálního zabezpečení poskytnou orgánům druhé smluvní strany bezplatně právní pomoc v témže rozsahu, jako by šlo o provádění sociálního zabezpečení ve vlastním státě. Orgány sociálního zabezpečení obou smluvních stran si vzájemně poskytnou potřebné informace o okolnostech rozhodných pro přiznání důchodu nebo jiné dávky a provedou potřebná opatření za účelem zjištění těchto okolností.

2. Doklady, které budou vydány na území jedné smluvní strany ve stanovené formě nebo budou ověřeny příslušným státním orgánem a opatřeny úředním razítkem, se přijímají na území druhé smluvní strany bez jakéhokoli dalšího ověření.

Čl.14

Zachování lhůt

Žádosti, stížnosti, opravné prostředky a jiná podání, která byla předložena ve lhůtě stanovené zákonem orgánům sociálního zabezpečení, soudům nebo jiným úřadům jedné smluvní strany, budou pokládána za včas podaná orgánům druhé smluvní strany. V těchto případech je třeba žádosti i jiná podání neprodleně zaslat ústřednímu úřadu nebo orgánu druhé smluvní strany způsobem stanoveným v článku 16 této Dohody.

Čl.15

Zastupování občanů

Při provádění této Dohody mohou pracovníci diplomatického nebo konzulárního úřadu jedné smluvní strany přímo a bez zvláštní plné moci zastupovat občany svého státu u orgánů sociálního zabezpečení, soudů a jiných úřadů druhé smluvní strany.

Čl.16

Styk orgánů provádějících sociální zabezpečení

1. Při provádění této Dohody se orgány sociálního zabezpečení smluvních stran stýkají vzájemně prostřednictvím svých ústředních úřadů a orgánů, které si smluvní strany navzájem oznámí po vstupu této Dohody v platnost.

2. Otázky, které nebudou vyřešeny ústředními úřady a orgány, budou řešeny diplomatickou cestou.

Čl.17

Spolupráce s odborovými organizacemi

Smluvní strany budou tuto Dohodu provádět v těsné spolupráci s odborovými organizacemi svých zemí.

Čl.18

Výměna zkušeností a informací

1. Smluvní strany si budou vyměňovat zkušenosti a informace v oblasti sociálního zabezpečení.

2. Ústřední úřady a orgány smluvních stran, příslušné pro provádění sociálního zabezpečení, se budou vzájemně informovat o platných právních předpisech v oboru sociálního zabezpečení a nastalých změnách.

Část třetí

Závěrečná ustanovení

Čl.19

1. Při přiznávání důchodů a jiných dávek podle této Dohody se přihlíží i k dobám zaměstnání a dobám jim na roveň postavené činnosti, které byly získány před vstupem této Dohody v platnost.

2. Ustanovení článků 6 a 7 této Dohody platí i pro případy, v nichž vznikl nárok na důchod před vstupem této Dohody v platnost.

Čl.20

1. Tato Dohoda podléhá ratifikaci; ratifikační listiny budou vyměněny co nejdříve v Moskvě. Dohoda vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po výměně ratifikačních listin.

2. Každá ze smluvních stran může vypovědět tuto Dohodu nejméně šest měsíců před uplynutím kalendářního roku. Výpověď bude platit od 1. ledna příštího roku.

3. Dojde-li k výpovědi této Dohody, budou důchody přiznané a vyplácené podle této Dohody pokládány za důchody přiznané podle právních předpisů smluvní strany, na jejímž území důchodce bydlí. Nároky vzniklé podle ustanovení této Dohody výpovědí nezanikají.

Tato Dohoda byla sepsána v Praze dne 2. prosince 1959 ve dvou vyhotoveních, každé v jazyce českém a ruském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Z plné moci presidenta Československé republiky:
E. Erban v. r.

Z plné moci presidia Nejvyššího sovětu Svazu sovětských socialistických republik:
K. Alexandrov v. r.

Příloha

Protokol

k Dohodě mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení, podepsané v Praze dne 2. prosince 1959

Při podpisu Dohody o sociálním zabezpečení smluvní strany prohlašují toto:

I

K článku 1

Ustanovení Dohody se vztahují také na všechny formy sociálního zabezpečení poskytované vojenským osobám, válečným a vojenským invalidům, obětem fašismu a fašistické persekuce aj., upravené právními předpisy smluvních stran.

II

K článkům 7 a 8

Ustanovení článků 7 a 8 Dohody bude použito tehdy, jestliže občan přesídlil nebo se navrátil natrvalo z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany se souhlasem smluvních stran. Přesídlil-li občan před účinností Dohody, předpokládá se, že souhlas byl dán, pokud z okolností nevyplývá opak.

III

K článku 18

- Výměna zkušeností v oblasti sociálního zabezpečení se bude uskutečňovat zejména:
- a) výměnou odborné literatury a periodických publikací mezi příslušnými úřady, orgány a organizacemi smluvních stran;
 - b) vhodným informováním veřejnosti o rozvoji a výsledcích sociálního zabezpečení druhé smluvní strany;
 - c) vzájemnými návštěvami odborníků;
 - d) výměnou informací o výsledcích vědecké výzkumné činnosti.

IV

K článku 19

1. Do jednoho měsíce po vstupu Dohody v platnost obě smluvní strany si předají navzájem seznamy důchodců - vlastních občanů i občanů druhé smluvní strany, kterým před vstupem Dohody v platnost orgány sociálního zabezpečení jedné smluvní strany přiznaly a poukazovaly důchody na území druhé smluvní strany. Orgány sociálního zabezpečení smluvních stran, které poukazují důchody občanům bydlícím na území druhé smluvní strany, zastaví poukazování těchto důchodů po uplynutí dvou měsíců ode dne výměny seznamu důchodců. Orgány sociálního zabezpečení smluvní strany, na jejímž území tito občané bydlí, začnou po uplynutí dvou měsíců po výměně seznamu důchodců vyplácet jim důchody v dosavadní výši, jestliže důchod je vyšší než důchod, který by bylo možno přiznat podle článku 7 Dohody. Důchod nesmí však být vyšší než maximální a nižší než minimální důchod příslušného druhu, stanovený podle právních předpisů země, kde důchodce bydlí.

2. Ustanovení článku 12 Dohody, podle kterého se neprovádí vzájemné vyúčtování nákladů spojených s prováděním sociálního zabezpečení, platí i v případech uvedených v odstavci 1.

V

Ustanovení Dohody se nevztahují na osobní důchody a na výhody poskytované poživatelům osobních důchodů.

Tento Protokol tvoří nedílnou část Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení.

Sepsáno v Praze dne 2. prosince 1959 ve dvou vyhotoveních, každé v jazyce českém a ruském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Z plné moci presidenta
Československé republiky:
E. Erban v. r.

Z plné moci presidia Nejvyššího sovětu
Svazu sovětských socialistických
republik:
K. Alexandrov v. r.